

Kestävän liikkumisen oppimispolku

Oppimispolun tavoitteena on antaa peruskoulun käyneelle oppilaalle tarvittava perusosaaminen kestävän liikkumisen osa-alueelta. Opetussuunnitelman kestävän kehityksen tavoitteiden konkretisoiminen tarkoittaa kestävän elämäntavan taitojen ja tietojen opettamista.

Väistämätön yksityisautoilun väheneminen johtaa polkupyöräilyn ja julkisen liikenteen käytön kasvuun sekä uusien liikkumisen tapojen muodostumiseen.

Yhteiskäyttöön siirtyminen lisää avoimuutta ja edellyttää vuorovaikutustaitoja.

Nopea teknologinen kehitys tuo uusia innovaatioita, joiden käyttöönotto vaatii muutosmyönteistä asennetta ja avointa kokeiluhenkeä.

Liikkumistottumusten muodostuminen lapsena on yksi tulevaisuutta rakentavien valintojen tärkeä pohja ja kestävän liikkumisen tietotaidoilla varustettu sukupolvi on omiaan luomaan hyvät edellytykset kestävälle kehitykselle.

Kestävän liikkumisen oppimispolun luokka-astekohtaiset sisällöt

Kestävän liikkumisen oppimispolku tarjoaa ikäluokille sopivat teemat ja teemojen käsittelyyn soveltuvia toimintamalleja ja tehtäviä. Yksittäisten tehtävien suorittamisen lisäksi tarvitaan aiheen sitomista muuhun opittuun sekä käytännön kouluarkeen. Oppimispolku luo jatkumon, joka mahdollistaa oppilaalle syvällisen aiheen ymmärryksen ja valmiudet toteuttaa kestävä elämäntapaa omassa arjessaan nyt ja tulevaisuudessa.

Turvallinen kävely + ulos luokasta-opetus

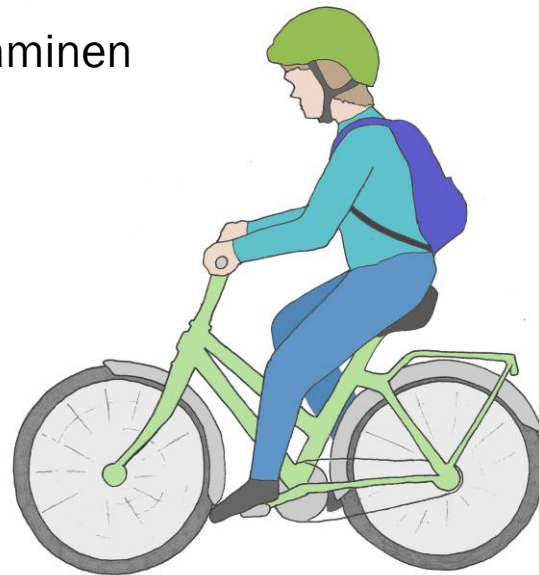

- Liikenneturvan Turvallisesti kävellen -oppimateriaali
- Jalankulkijan kortti (Liikenneturva)
- Oppilaskummit mukaan kävelyretkille
- Kadunnimistön tutkiminen koulun lähiympäristössä
- Piha-alueen käytön tutkiminen
- Liikennesuunnittelija mukaan kävelyauditointiin
- Ulkoluokka-toiminta koulun lähiympäristössä

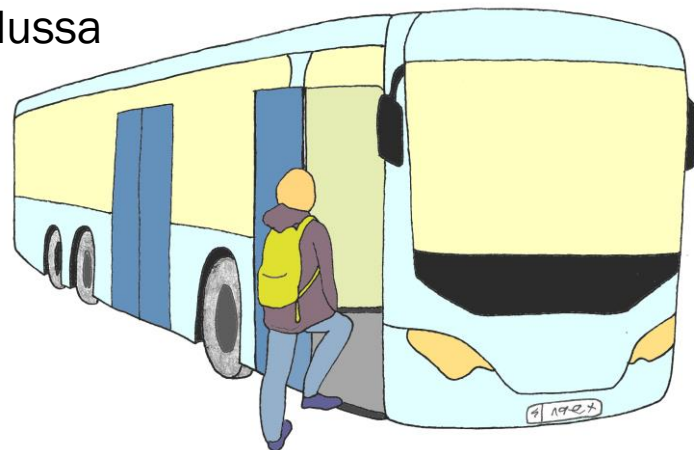
Turvallinen pyöräily

- Pyöräilykuntien verkoston pyöräilymerkin suorittaminen
- Polkupyöräilijän taitorata
- Polkupyörän katsastus oppilaskummien kanssa
- Polkupyöräleikit (Pyöräliiton materiaali)
- Polkupyöräretket

Bussilla liikkumisen perusteet

- Miten bussilla matkustetaan-oppitunti (LSL)
- Bussiretki esim. uimahalliin, museoon tai kirjastoon
- Joukkoliikenteen ja yksityisautoilun vertailu
- Bussileikki matematiikassa yhtälöiden opettelussa
- Bussimatkustamiseen liittyvät lastenlaulut

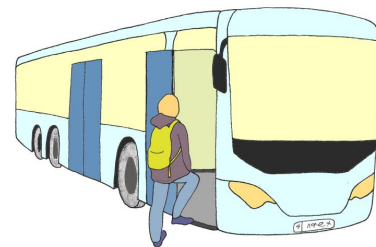
Liikenteen esteettömyys

- Mitä tarkoittaa esteettömyys?
- Koulun pihan esteettömyyskävely
- Yhdenvertaisuus aiheena ja mielikuvaharjoitteet erilaiseen elämään eläytymisestä
- Esteettömyys joukkoliikenteessä -tutkimus
- Erilaisia kulkupelejä – Mitkä kaikki kulkuvälineet kuuluvat jalankulkijoiden kaistalle?

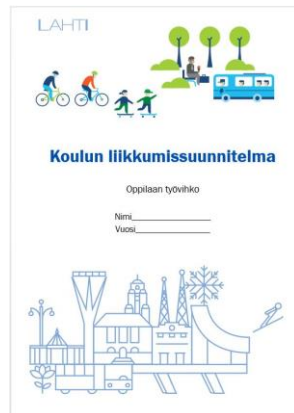
Liikenneturvallisuus

- Liikenneturvan FillaRilla-oppimisympäristö
- Liikenneturvallisuuden kehittämisprojekti koulumatkan varrella
- Liikenneturvallisuudesta tiedottaminen muulle koululle
- Eri kulkumuotojen vertailu turvallisuuden näkökulmasta
- Turvallisten jalankulun, pyöräilyn ja bussilla matkustamisen taitojen harjoittelu

Koulun liikkumissuunnitelman teko tai päivittäminen

- Oppilaslähtöinen kehittämisprojekti
- Koulun liikkumissuunnitelman tarkastelu ja päivittäminen
- Kannanotot ja huomautukset, jos toiminta ei vastaa liikkumissuunnitelmaan kirjattua
- Liikennetutkimus tai kysely

Koulumatka kokemuksena + paikkatietoaineisto

- Koulumatka teemana, aiheena tai rajauksena eri oppitunneilla
- Maptionnaire, PaikkaOppi ja Paikkatietoikkuna käyttöön
- Koulumatkaliikkumisen hyödyt ja mahdollisuudet

Välituntialueet

- Välituntialueiden viihtyvyyden, turvallisuuden ja hyvinvointivaikutusten parantaminen
- Tiedon kerääminen ja levittäminen välituntialueiden terveys- ja hyvinvointihyödyistä

Maata pitkin matkustaminen

- Bussi- ja junareittien suunnittelu
- Retki julkisella liikenteellä esim. kaupunkisuunnittelun toimipisteeseen vierailulle
- Lomamatkojen ilmastopäästöjen vertailu eri kulkumuodoilla kuljettuna

Osana ja osallisena lähiympäristössä –kurssi

- Lukion lähiympäristön meneillään olevien kaupunkikehityskohteiden kartoitus
- Kehittämistyöhön osallistuminen
- Paikallisiin toimijoihin ja kaupunkisuunnittelun prosesseihin tutustuminen

Miksi kestävän liikkumisen oppimispolkua tarvitaan?

Kestävän liikkumisen oppimispolku vastaa seuraaviin perusopetuksen tavoitteisiin:

- *Opettaa kohtaamaan muutostarpeita avoimesti ja arvioimaan niitä kriittisesti.*
- *Opettaa ottamaan vastuuta tulevaisuutta rakentavista valinnoista.*
- *Luo edellytyksiä kestävälle kehitykselle.*

Opetussuunnitelmassa toimintakulttuurin muutosta ja kehittymistä linjaavat seuraavat periaatteet:

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

Hyvinvointi ja turvallinen arki

Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely

Osallisuus ja demokratia

Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen

Miksi kestävän liikkumisen oppimispolkua tarvitaan?

Oppimispolun päämääränä on muokata koulun toimintakulttuuria kahdella ekologisen kestävyys ulottuvuudella: opetustyössä opettaa kestävän elämäntavan tietoja ja taitoja ja koulun toimintakulttuurissa ja käytänteissä edistää kestäviä ratkaisuja ja valintoja. On tärkeää, että yhtä aikaa opettajat opettavat liikenneturvallisuuteen liittyvää teoriaa ja polkupyöräajotaitoja ja koulun piha ja kouluun saapumisreitit mahdollistavat turvallisen pyöräilyn kouluun. Samalla tavoin koko kaupungissa on tärkeää, että koulupäivän aikaista luokkien julkisen liikenteen käyttöä tuetaan ja siihen kannustetaan unohtamatta opetustyön tärkeää roolia bussilla matkustamisen taitojen kartuttamisessa ja eri liikennemuotojen ympäristövaikutusten vertailussa. Opetussuunnitelma ohjaa opetustyössä tapahtuvaa kestävän tulevaisuuden murrosta ja sen rinnalle tarvitaan myös kouluympäristön fysikaalisen puolen kriittistä tarkastelua.

Miksi kestävän liikkumisen oppimispolkua tarvitaan?

Opetussuunnitelman tunnistama oppimiskäsitys tukee kokonaisvaltaisen ja laaja-alaisen oppimisen mallia. Oppiminen tapahtuu ajan kanssa, useita kertoja harjoittelemalla. Kestävän elämäntavan teemojen tulisi olla läpileikkaavina tekijöinä osana jokaisen lapsen koulutaivalta.

Oppimiskäsitys koostuu seuraavista periaatteista:

- *Oppilas on aktiivinen toimija eikä passiivinen tiedon vastaanottaja.*
- *Oppilas oppii asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia sekä itsenäisesti, että yhdessä muiden kanssa.*
- *Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajien ja muiden aikuisten sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa.*
- *Oppimaan oppimisen taitoja kehitetään. Jokaisen tulee oppia tunnistamaan omat tapansa oppia.*
- *Tietojen ja taitojen oppiminen vaatii pitkäaikaista ja sinnikästä harjoittelua.*
- *Oppimisprosessin aikana saatava rohkeaseva ohjaus vahvistaa oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolinen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista.*

Kestävän liikkumisen oppimispolku on tuotettu osana ELY-keskuksen rahoittamaa Lähiympäristö ja osallisuus –oppimispolku –hanketta

Lisätietoja:

Ympäristökasvattaja Emma Marjamäki

emma.marjamaki@lahti.fi

044 416 4591

LAHTI